Український ВІСНИК

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXVIII. № 13-14 (липень) 2021

І грає, і піниться синєє море.
Хтось човен на море пустив,
Бурхнув він по хвилі, ниряє на волі,
Од берега геть покотив;
Качається, бідний, один без весельця.
Ох, жаль мені човна, ох, жаль мого серця!
Чого він під бурю поплив?

«Човен» – Євген Гребінка

Прочитайте:

- *З діяльності депутата Миколи Мирослава Петрецького*
- *Хроніку діяльності СУРу*
- *Нехай святиться ім'я Твоє*
- *Про інших апостолів*
- *Життєвий урок символів українського народного мистецтва*
- *Другий випуск фестивалю «Червона ружа трояка». Під багетом ЗІРКИ ЯНОШ*
- *Останній дзвоник у Негостинській школі*
- *Свято вишиванки у Бухарестській філії СУРу*

Хроніка діяльності СУРу

Престольне свято у храмі Зішестя Святого Духа у Полянах

22 червня у храмі Зішестя Святого Духа села Поляни Марамуреського повіту, відзначили престольне свято.

Божественну літургію з нагоди празника відслужив отець-радник Микола Лаурук, якому співслужили настоятель храму Адріан Вішован, священики Дмитро Курак, Іван Шанта, Петро Рагован, Георгій Альбічук, Ґіца Кашкар, Юліус Мурешан та ієромонах Гурій.

Свято української православної церкви Зішестя Святого Духа села Поляни набуло особливої краси й завдяки присутності багатьох гостей та місцевих жителів, дорослих та дітей, одягнених в яскравих українських народних костюмах.

Зокрема серед присутніх на святкуванні були: голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький, голова Марамуреської філії СУР проф. Мирослав Петрецький, селищний голова Полян Олекса Кіфа, його заступник Йоан Голдіш, місцеві радники СУР, а також інші члени місцевої організації.

Релігійний захід відбувся за підтримки Марамуреської філії, відповідно до Угоди про партнерство та співробітництво між українською православною церквою у Полянах та Марамуреською філією СУР, котра забезпечило матеріально-технічну та фінансову підтримку, необхідну для проведення заходу в найкращих умовах. Серед іншого були надані звукова система та фото-відео послуги, а також пакунки з їжею, які були роздані наприкінці літургії парафіянам, котрі взяли участь у престольному святі храму Зішестя Святого Духа у Полянах.

СУР відсвяткував Дні української культури в Бухаресті

Бухарестська філія Союзу українців Румунії (СУР) з 16 по 18 червня організувала культурний захід «Дні української культури».

Під час заходу з промовами та науковими доповідями виступили: голова СУР, депутат Микола Мирослав Петрецький, Богдан Мойсей, Лучіка Герман, Ірина Мойсей, Георге Мунтяну та Михайло Гафія Трайста.

Програма завершилася концертом української музики у виконанні хору «Задунайська січ», що діє при Тулчанській філії СУР та гурту «Зоря» Бухарестської філії СУР.

17 червня мала місце друга частина «Днів української культури», в рамках якої відбулася виставка книг та публікацій, виданих Союзом українців Румунії, а також літературний вечір, що мав неабиякий успіх у присутньої публіки.

У заході взяли участь члени та прихильники Союзу українців Румунії, студенти та журналісти.

Ліцей імені Тараса Шевченка відзначив завершення навчального року

Кінець 2020-2021 навчального року відзначили у Педагогічному ліцеї імені Тараса Шевченка в Сігету-Мармацією церемонією нагородження, на якій були присутні, серед гостей, голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький, голова Марамуреської філії СУР Мирослав Петрецький та Микола Лаурук, отець-радник Української православної парафії у Сігету-Мармацією.

Під час урочистості, проведеної у партнерстві з представниками СУР, були нагороджені як вчителі, що викладають українську мову, так і учні, які посіли перші місця у Конкурсі декламування української поезії.

Учням також було надано 30 стипендій: 20 – з коштів СУР та 10 стипендій від депутата Миколи Мирослава Петрецького.

Заходом керував директор ліцею Василь Куреляк.

Свято української церкви Всіх Святих у селі Ремети

Українська церква Всіх Святих у селі Ремети Марамуреського повіту 27 червня відзначила престольне свято.

Святу літургію з нагоди празника відслужили отець-радник української православної парафії міста Сігету Мармацією, настоятель церкви Володимир Маріус Клим, священик парафії села Оросфая Бістріца-Несеудського повіту Сілвіу Теодор Кордован, священик парафії Довге Поле Георгій Кашчар та намісник Рускового монастиря, ієромонах Гурій (Бочкорик).

У заході взяли участь: голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький, голова Марамуреської філії СУР Мирослав Петрецький, селищний голова Ремет Іван Бринзаник, голова Української молодіжної організації в Румунії Чіпріан Лушкан, голова місцевої організації СУР у Реметах Василь Пасенчук, місцеві радники СУР, а також інші члени місцевої організації Союзу українців Румунії.

Релігійний захід відбувся за підтримки Марамуреської філії відповідно до угоди про співробітництво між українською православною церквою у Реметах та Марамуреською філією СУР, котра забезпечила всю підтримку, необхідну для проведення заходу в найкращих умовах. Серед іншого були надані система підсилення звуку, фото-відео послуги, а також пакунки з їжею для гостей та численних парафіян.

Зустріч українських письменників Румунії з читачами у Банаті

Комісія з питань культури Союзу українців Румунії (СУР) організувала нещодавно дві зустрічі українських письменників Румунії зі читачами у Банаті. Захід був проведений для популяризації та висвітлення української культури та літератури у румунському просторі.

У суботу, 12 червня, в осередку Караш-Северінської філії СУР у м. Карансебеш відбувся культурний вечір, в рамках якого було представлено літературну та видавничу діяльність Союзу українців Румунії; Редактор періодичного видання «Вільне слово» Роман Петрашук представив доповідь про життя та діяльність покійного українського письменника Василя Клима, а вчитель музики і композитор Іван Лібер розповів про свої книги, видані за підтримки СУР. Зустріч закінчилася поетично-музичним експромтом поета Михайла Гафії Трайсти та виступом хору Караш-Северінської філії СУР.

У неділю, 13 червня, в Українському будинку культури м. Тімішоара відбулася культурна зустріч, в якій, крім українських авторів книг Михайла Дикуна, Йоана Кимпяну, Юрія Глеби, Романа Петрашука та Михайла Гафії Трайсти, взяли участь представники інших національних меншин Банату: Горан Мракіч – Союз сербів Румунії; Анка Панін – Союз болгарів Банату; Адріан Міреску – представник ромської меншини, а також представник місцевих арумунів Віктор Енаке. Після їх виступів відбувся вечір поезії за участі Горана Мракіча, Віктора Енаке, Адріана Міреску та Михайла Гафії Трайсти.

Жіноча організація СУР відзначила Міжнародний день сім'ї

Сім'я завжди була й буде основою суспільства, найважливішим ядром людського існування. З огляду на це СУР постійно проводить різні заходи, спрямовані на висвітлення ролі сім'ї, а особливо ролі християнської, української сім'ї.

Такий захід був організований 27 червня Організацією Жінок Українок в Румунії, яку очолює проф. Ледія Співалюк, у подвір'ї організації СУР в селі Верхня Рівна.

Було підготовлено кілька доповідей, на основі яких було проведено цікаві дискусії. Так, проф. Ледія Співалюк представила доповідь про роль

(Продовження на 4 стор.)

З діяльності депутата

МИКОЛИ МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО

ЗУСИЛЛЯ ЗАДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Церква займає важливе місце в серцях українців Румунії. З огляду на це депутат Микола Мирослав Петрецький звернувся до Державного секретаря у справах культів (ДСК) Віктора Опаського із запитом на інформацію про стадію виконання формальностей щодо фінансування ремонту українських храмів/церков, для яких було подано відповідну документацію.

У відповіді, отриманій нещодавно від Державного секретаріату у справах культів, зазначається, що установа вживатиме всіх необхідних заходів для надання фінансової допомоги всім храмам/церквам, які подали заявку, в межах бюджетних асигнувань.

У документі вказано ситуацію із запитами про фінансову підтримку, надісланими до Державного секретаріату з питань культів культовими спорудами з великою кількістю етнічних українських вірян.

* * *

Голова СУР, депутат Микола Мирослав Петрецький висловив своє невдоволення низкою заходів, спрямованих на тимчасове припинення руху пасажирських поїздів на ділянці Тімішоара-Північ – Малі Ремети.

«Незважаючи на численні запити, надіслані до компетентних відомств в минулі роки, я зі тривогою констатую продовження практики прийняття рішень щодо залізничного пасажирського транспорту на шкоду громадянам. На жаль, у багатьох ситуаціях люди позбавлені необхідного транспортного сполучення, часто єдиного, для переміщення на роботу/з роботи, навчання тощо, особливо мешканці населених пунктів у прикордонних повітах країни», – зазначив він у депутатському запиті до міністра транспорту та інфраструктури Кетеліна Друле.

«Нещодавно мене знову повідомили мешканці села Малі Ремети Тіміського повіту, де проживають й багато етнічних українців, про ситуацію, яка повторюється з року в рік, а саме про «тимчасове припинення руху» поїздів №2230/2231 та №2234/2235, починаючи з 1 липня», – написав Микола Мирослав Петрецький.

Депутат каже, що відповідне рішення було прийняте нібито через необхідність видалення рослинності вздовж залізничної колії Тімішоара-Північ – Малі Ремети, а також з міркувань ефективності курсування пасажирських поїздів. Але воно утруднює життя не лише мешканців Малих Ремет, а й жителів сусідніх сіл, для яких залізничний транспорт, як правило, є єдиним доступним видом транспорту, – зазначив він.

«Тому я звернувся до міністра транспорту та інфраструктури з проханням надати додаткову інформацію щодо цього прикрого рішення, а саме: на який період призупинено рух пасажирських поїздів №2230/2231 та №2234/2235 та що послужило причиною його прийняття. У той же час я зажадав вжиття конкретних заходів для того, щоб видалення рослинності вздовж залізничної колії не впливало на безперебійний рух пасажирських поїздів», – пише депутат.

ПОЛІТИЧНІ ЗАЯВИ У ПАЛАТІ ДЕПУТАТІВ

Питання, яке Микола Мирослав Петрецький нещодавно порушив у політичній заяві, озвученій у парламенті 15 червня, стосується приєднання громадян до мереж системи розподілу, особливо електричної енергії. У цьому розділі Румунія має ще багато чого зробити, з огляду на те, що досить велика кількість громадян не підключена до електричної мережі, не кажучи вже про каналізацію, водо- чи газопостачання. За даними Міністерства енергетики, станом на 2019 рік приблизно 52 тис. домогосподарств не мали електроенергії, а багато інших підключені до застарілої мережі.

Ця реальність сильно ускладнює становище громадян, особливо під час пандемії, що призводить до негативних наслідків із значним впливом на всю громаду. Конкретний приклад – велика кількість учнів не мали можливості вчитися в дистанційному режимі, оскільки не мали доступу до Інтернету через відсутність електроенергії.

На жаль, тема активно просувається тільки під час виборчих кампаній, коли учасники виборчих перегонів обіцяють все що завгодно, забуваючи про свої обіцянки щойно після закінчення кампанії. Це, в поєднанні з відсутністю послідовності або з частими змінами стратегій, призвело до ситуації, коли десятки будинків, що знаходяться дуже близько до електромереж та доріг національного чи європейського значення, не мають електрики.

Такі випадки, на жаль, зустрічаються в населених пунктах, розташованих у долині річки Рускова, долині річки Вішеу (Марамуреський повіт), Бродині та Молдові Сулиці (Сучавський повіт), Тирнові (Арадський повіт), селі Агріш (Сатумарський повіт).

Парламентарій нагадав, що неодноразово порушував подібні питання й отримував запевнення, що проблеми громадян будуть вирішені. На жаль, цього не сталося. Останній наочний приклад – у селі Верхня Рівня Марамуреського повіту кілька сімей, які проживають за кілька десятків метрів від дороги національного значення №18, з 2007 року марно намагаються підключитися до електричної мережі, маючи всі необхідні дозволи для будівельних робіт. Навіть більше, замість вирішення проблеми, невирішеної понад 14 років, ті, хто активно давав обіцянки до виборів, дорікають їм за той простий факт, що вони дозволили собі розповісти про своє становище центральній владі.

Побачивши, як пандемія може посилити негативні наслідки наших старих проблем, я вважаю, що парламентарії повинні якомога швидше знайти ефективні рішення, в тому числі шляхом здійснення реальних реформ в енергетичній галузі, які можуть спростити приєднання до електричних мереж системи розподілу, – заявив депутат.

Пізніше Микола Мирослав Петрецький обговорив це комплексне питання й з державним секретарем у Міністерстві енергетики Дерзі Акосом. Під час зустрічі були розглянуті конкретно проблеми забезпечення доступу до електрики мешканців усіх вищезазначених населених пунктів. Врешті-решт він отримав запевнення, що всі ці проблеми, в тому числі згаданих домогосподарств у селі Верхня Рівна, будуть вирішені якомога швидше.

ПРОПОЗИЦІЯ ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО РЕГЛАМЕНТУ ПАЛАТИ ДЕПУТАТІВ

Запити, усні чи письмові, з якими парламентарії мають право звернутися до Уряду, міністрів чи інших керівників органів державного управління, залишаються важливим інструментом діалогу між членами уряду та членами парламенту, відданими місії відстоювання інтересів громадян.

З огляду на це, Микола Мирослав Петрецький вніс на розгляд Постійного бюро Палати депутатів два проєкти щодо внесення змін та поправок до ст. 199 Регламенту Палати депутатів, які стосуються способу надання відповідей на запити депутатів.

Перша ініціатива стосується доповнення ст. 199 новою частиною, що зобов'язує представника органу влади, який має надати усну відповідь, письмово повідомити причини, що призвели до перенесення озвучення у встановлений термін відповіді на депутатський запит.

А друга припускає внесення поправки до частини (3) тієї ж статті, щодо строків розгляду депутатських запитів членами Уряду, міністрами чи іншими керівниками органів державного управління та надання відповіді «протягом 30 хвилин після часу, відведеного на усні запити».

Оскільки цього часу замало для відповіді на всі запити, зокрема, враховуючи і те, що відповідь на запитання часто припускає й репліку того, хто звернувся із запитом, депутат запропонував продовжити цей час до 60 хвилин, щоб дати можливість членам Уряду, міністрам або іншим керівникам органів державного управління відповісти на якомога більше письмових депутатських запитів.

ОГЛЯДАЧ

(Продовження з 2 стор.)

сім'ї, проф. Ярина Йордекяну – доповідь на тему «Християнська сім'я», а проф. Марія Папарига представила до уваги учасників роботу про домашнє насильство.

Серед інших обговорюваних тем: роль традиційної сім'ї, тема, яку порушила директор школи із села Верхня Рівна проф. Лоредана Лушкан, підтримка єдності сім'ї, взаєморозуміння між членами сім'ї.

У заході також взяли участь голова СУР і депутат Микола Мирослав Петрецький та голова Марамуреської філії СУР, проф. Мирослав Петрецький. Серед присутніх гостей були голови місцевих організацій СУР з сіл Кривий, Луг над Тисою, Кричунів та Бичків, а також члени СУР із зазначених населених пунктів.

Захід «Українська православна духовність у місті Сучава»

Українська місіонерська парафія святих апостолів Петра і Павла у Сучаві організувала 29 червня масштабний захід під назвою «Українська православна духовність у м.Сучава».

Метою цього заходу є популяризація культурних та духовних цінностей української етнічної громади в регіоні, а також інформування та підвищення обізнаності про етнічну ідентичність та популяризація українських традицій та звичаїв.

Двомовне богослужіння біля літнього вівтаря звершили декілька священиків, гості з парафій Негостини, Балківців, Малої Марицеї, Гропен, Вилчеле, Палтіну, а також священики з Чернівецько-Буковинської єпархії в Україні.

У своєму зверненні до присутніх вірян парафіяльний священик Міхайло Маґяр розповів про роль церкви і традицій як важливої складової української православної духовності та подякував голові Сучавської філії СУР Іллі Савчуку, а також інспекторці Лучії Мігок за підтримку цього важливого проєкту, здійсненого церквою святих апостолів Петра і Павла у співпраці з Союзом українців Румунії.

У святі церкви Святих апостолів Петра і Павла у сучавському районі Замка взяв участь і міський голова Йон Лунгу, який нагадав, що муніципалітет підтримав будівництво цього прекрасного храму та літнього вівтаря. У заході взяли участь багато парафіян та вірян з сусідніх українських сіл.

Українці Мараморощини вшанували пам'ять Великого Кобзаря

Пам'ять видатного українського поета Тараса Шевченка була вшанована 27 червня у приміщенні організації СУР в селі Верхня Рівна, де був проведений круглий стіл під координацією голови Марамуреської філії СУР Мирослава Петрецького.

У заході також взяли участь представник українців у Парламенті Румунії, голова СУР Микола Мирослав Петрецький, голови місцевих організацій СУР у селах Кривий, Луг над Тисою, Кречунів та Бичків – Ледія Співалюк, Ірина Йордакяну, Іван Рекало, Анна Самбор, Віктор Матус, Ана Міхалі, а також численні члени Союзу українців Румунії із зазначених населених пунктів.

Під час дискусій було обговорено постать Тараса Шевченка, його роль та внесок у розвиток української мови та літератури, а також у духовне відродження української нації.

Захід завершився короткою концертною програмою за участі художніх колективів з місцевостей: Луг над Тисою, Кречунів і Вишавська Долина та інструментального ансамблю з Вишньої Рівни, які виконали пісні на слова Великого Кобзаря та інші українські мелодії.

Молоді українці Буковини

Кожний народ пишається своїми молодими паростками, які несуть у майбутнє досвід старших, а таким чином забезпечується безупинність нації. Меншини, які проживають на території нашої держави, сприяють її розвитку в різних галузях.

Наші молоді українці є гідними громадянами держави й роблять внесок у її розвиток, але головне є те, що одночасно шанують і свою рідну українську мову, знають українську літературу...

Оксана Кригак

Народилася 28 травня 1996 року, в українській сім'ї, мати із України, а батько із села Гропени, Сучавського повіту. Початкову школу закінчила у рідному селі, а восьмирічну в Балківцях.

Ще з дитинства знайомиться із українською мовою, до якої прив'язаність протягом шкільних років. Пригадую мою бувшу ученицю, як розумну, скромну, тиху та ввічливу дівчину, що відмічалися цікавістю до уроків рідної мови, для яких пильно приготовлялася. Бере участь в олімпіаді з української мови та різних конкурсах. Також, на рівні школи, виступає на виставах у позашкільних подіях.

Після закінчення восьмирічної школи, в 2011 році Оксана поступає до Технічного коледжу ім. «Лацку-Воде» у Сереті, в український клас філології. Тут продовжує плекати рідну мову, її праця винагороджена гарними результатами.

Із любові до рідної української мови між 2015-2018 роками стає студенткою українського відділу філології в Університеті ім. Штефана Великого у Сучаві.

Всі здобуті знання під час шкільної підготовки Оксана поставила на службу суспільства, а насамперед на користь рідної меншини. Тепер працює секретаркою у Сучавській філії Союзу Українців Румунії.

Про себе Оксана говорить, що її улюблені заняття це читати літературу, дорожити, малювати й слухати музику.

До рідної української мови плекає глибокі почуття. Вважає, що вона є частиною душі людини – *«Рідна мова – духовний скарб нації. Це не просто засіб людського спілкування, це те, що живе в наших серцях. Мову треба оберігати все життя. Мову треба цінувати, як зіницю ока, тому що без неї народ втрачає свою ідентичність.*

Я пишаюся тим, що розмовляю українською мовою, вона для мене – як тепло рук мами. Нею я мовила перше дороге слово «мама» ... Цією мовою мати та бабуся співали мені перед сном. Мої батьки навчали мене розмовляти українською мовою, коли я була ще зовсім маленькою. Всі мої друзі спілкувалися теж українською мовою, тому що проживаю в українському селі. Це мова, якою я спілкуюся кожного дня.» – признається Оксана.

Улюбленим твором із української літератури для Оксани є «Катерина» Тараса Шевченка. «*Жіноча доля завжди хвилювала Тараса Шевченка. Написавши на початку свого творчого шляху поему «Катерина», він протягом усього життя повертався до долі жінки в багатьох творах. Жінка займала у житті Шевченка особливе місце. Шевченко вчить своїми творами любити, шанувати матерів.»*

Літа пливуть рікою, а час залишає нам тільки гарні спогади про наших учнів і радість бачити їх вже дорослими, коли з гідністю ступають життєвим шляхом.

Анка МАЙДАНЮК-ШТЮБІАНУ

Нехай святиться ім'я Твоє

Господня молитва «Отче Наш» це молитва, якою навчив нас сам Христос молитися. Це молитва, якою моляться християни по всьому світі. Якщо кожна релігія має свій розпорядок та служби, якими люди прославляють Бога, то молитвою «Отче Наш» християни визнають те, що Ісус навчав їх, а саме, що Бог є Отець Наш Небесний, а ми Його діти. Молитва має цікаву структуру та певний ритм. Вона розпочинається зверненням до Небесного Отця: «Отче наш, що єси на небесах!" Потім слідують сім головних прохань до Бога для нашого земного буття і для вічного життя. Можна стверджувати, що людина, яка розуміє та щиро промовляє цю молитву, приготовляє себе до вічного життя. Перше прохання цієї молитви наступне: «Нехай святиться ім'я Твоє!» Святе Письмо навчає нас, що Бог є Святий та що людина не може причащатися святостями власними силами, а лише через Бога. Бог нас запрошує не раз до святості, до святого життя: «Будьте святими, тому що Я святий» (Лев. 11:44-45). Але якщо Бог є споконвіку святий, чому ми просимо, щоб святилося Його ім'я? Чи може людина через це прохання поліпшити Святу Тройцю? Якщо ні, тому яке значення має прохання: «Нехай святиться ім'я Твоє?» Святе Письмо та наука нашої православної церкви навчають нас, що Бог є вічний, без початку і без кінця, та що споконвіку є святий. А людина лише через Нього освячується. Бог – єдине джерело святості, іншого джерела немає. Тоді коли ми приклоняємо наші коліна перед Господом і просимо, щоб святилось Його ім'я, ми не просимо, щоб Бог став більш святим ніж Він уже є, а просимо щоб святилось Його ім'я у наших серцях та у наших думках і в усій нашій істоті. Хоча теоретично всі знаємо, що Бог є святим, через наші слова та діла не визнаємо цього. Якщо людина проклинає Бога, якщо людина доказується з Богом, коли не сповнюється її план та нарікає на Нього, тоді в її істоті не освячує Його ім'я. Всі Святі Отці навчають нас, що наш розум повинен підчинятися Божій волі та що людина повинна дякувати Йому за все, що Бог дає чи не дає їй. Але на практиці рідко коли так стається. Отець Арсеніє Бока стверджував у своєму слові що: «Наш розум не підчиняється Богові, а противиться Йому», та що ми не сприймаємо Бога таким яким Він справді є, а саме – Любов. Власні наші думки розмірковують про Отця Небесного як про Бога, який помститься над людиною, який чекає, щоб людина провинилась, а потім карає її, який рахує наші провини, а потім

дає різні нещастя нам. Але тоді, коли ми зрозуміємо, що Бог є Любов і бажає нам лише добра і ніколи лиха, тоді ми починаємо освячуватись його ім'ям. Святити Господнє ім'я у наших серцях та у наших думках дійсно є початком правдивого християнського буття на землі.

Отець Іван ЮРЧА

Фото автора

Про інших апостолів

Святкуючи пам'ять 12-ох апостолів у липні, ми також покликані не забувати і про трудну й євангельську працю тих, які їм помогали, які, так як і апостоли, були послані Самим Спасителем проповідувати, хрестити, робити чудеса: 70 учеників, або «апостоли з сімдесяти». Хоча найближчі до Спасителя були апостоли, ці 70 мали також дуже велику значимість в історії Христової Церкви.

«Призначив Господь й інших 70 і послав їх по двоє перед Себе до кожного міста та місця, куди Сам мав іти... «Ідіть! Оце посилаю Я вас, як ягнят, між вовки» (Лк. 10, 1,3). І ті 70 ученики були, як і апостоли, люди вірні, повні Духа Святого, через яких робилися і чудеса: А ті 70 повернулися з радістю, кажучи: «Господи, навіть демони коряться нам в ім'я Твоє» (Лк. 10, 17). Цією радістю, описує церковна історія, вони проповідували Євангелію і після вознесіння Господнього.

Щоб краще зрозуміти, якою була праця цих 70 учеників, подивімся коротенько на те, що нам говорить Писання про найголовніших з них.

Варнава, юдей з роду Левія, народився на Кипрі, у багатій сім'ї. За Переданням він був учнем Гамалиїла. Хоча на початку він звався Йосиф, йому апостоли переміняли ім'я (Д.А. 4,36) на Варнаву («син утіхи»), тому що він дійсно мав великий дар утішати людей. Став головним учеником Ап. Павла; був посланий в Антіохію апостолами (Д.А. 11), щоб видіти як там росте число християн.

Перестав бути учеником Ап. Павла тоді, коли хотів брати свого брата первого, Єв. Макра, у подорож, тому що Павло ще не мав повне довір'я в євангелиста, не знав ще його добре. Але ця проблема пізніше розв'язалася, як видно з Послання до Колосян, де видимо, що Павло пише про Марка як про свого близького співробітника. Одні церковні історики говорять, що Варнава був перший проповідник християнства у Римі і у Мілані, і помер як мученик на Кипрі.

Інший головний ученик з 70-ти був Тит, дуже близький також до Ап. Павла, котрий називає його раз братом (2 Кор.), раз сином (Тит). Народився на Криті, і вивчав філософію, але читаючи книгу пророка Ісаї, почав шукати Того Месію, про якого пише головний старозавітній пророк. І так дійшов до Єрусалиму, видів і слухав Ісуса Христа, і став одним з 70-и. Ходив разом з Ап. Павлом проповідуючи, доки апостол народів не послав його як єпископа у Криті, де він проповідував Євангеліє, навернув многих до віри, і помер на 94-му році життя.

Інший головний ученик був Аристарх, про якого говорить нам книга Д.А., і якого Ап. Павло називає своїм співробітником (Колосян, Филимона), і який навіть був закритий разом з великим апостолом у темниці у Римі. Він став єпископом одного міста на території нинішної Сирії.

Состен (Д.А., 1 Кор.), бувший начальник синагоги, став єпископом у Кесареї, а Тигик (Д.А., Єф., Кол., 2 Тим, Тит), був єпископом у тому самому місті після нього. Симеон (Мт. 13,55, Мк. 6,3), син Клеопи, брата Йосифа – обручника, був єпископом в Єрусалимі після мученицької смерті Якова. Аристовул (Рим. 16), брат Варнави, проповідував Євангеліє аж до території нинішної Великої Британії, де і помер від старості.

Хоча не маємо много деталей про життя всіх 70 учеників, ці головні, про яких нагадує, хоча і дуже коротенько, Святе Письмо, вказують на їхню працю проповідування Євангелії, на їхні труди або мученицьку смерть. Многі з них стали єпископами, основами Христової Церкви. Хоча Історія Церкви не записала детально їхнє життя, головне для них було, так як їм Сам Спаситель казав, мати ім'я, записане у небі: «Ось, Я владу вам дав наступати на змії та скорпіонів, і на всю силу ворожу, і ніщо вам не зашкодить. Та не тіштеся тим, що вам коряться духи, але тіштесь, що ваші ймення записані в небі» (Лк. 10, 19-20).

Отець Маріус М. ЛАУРУК

О, МАРІЄ, МАТИ БОЖА

О, Маріє, мати Божа,
Зглянься Ти над нами.
Ми до Тебе прибігаєм
З сльозами, мольбами.

Ми до Тебе прибігаєм
І серця приносим.
Ми у Тебе заступництва,
Молимо і просим.

Заступайсь за свого сина,
За нами, синами.
Свої мольби неси Йому
З нашими сльозами.

Умоли нам гріхів прощі,
Мати, наша ненько,
Щоб ми були серцем чисті,
Як роса раненько.

Щоб ми були серцем чисті,
Добре все творили.
Йшли слідами Твого сина,
По-божому жили.
Щоб ми жили як Бог хоче,
В щасті, чи в недолі.
Та все вірні, все згідливі,
З судом Божой волі.

Все згідливі, все в надії,
На ту нагороду,
Що Хрестом з'єднав Спаситель
Для людського роду.

О, Маріє, Мати Божа,
Вступися Ти за нами,
Ти навіки будеш Мати,
Ми Тобі, синами.

Український вокальний гурток «Негостинські голоси» брав участь з цією піснею на великім міжнароднім фестивалі-конкурсі онлайн в Казахстані і зайняв друге місце. Для нас це велика честь і утіха, тому що там було багато гуртків з цілого світу. Цей фестиваль відбувся 9 травня 2021 року, ми дістали Диплом і тепер дуже раді.

Павлодарське Товариство української культури ім. Т. Г. Шевченка організувало другий міжнародний дистанційний пісенний фестиваль-конкурс «Мамо, матусе рідненька моя».

Нагороджується за друге місце у фестивалі серед хорових колективів з церковною піснею «О, Маріє, Мати Божа» український гурток «НЕГОСТИНСЬКІ ГОЛОСИ» м. Сучава, Румунія. Голова журі, заслужений працівник культури України, відмінник культури Республіки Казахстан Михайло Парипса.

На цім фестивалі був присутній і керівник гуртка проф. Петро Шойман. З своїм оркестром зайняв перше місце з піснею «Рідна мати, моя».

Цю пісню ми заспівали у нашій православній церкві у Негостині і дякуємо нашому священику Данієлу Петрашуку за його допомогу, за те, що він співав разом із нами перед великим образом Матері Божої.

Фелічія ГРИГОРАШ
Фото авторки

«ЯКБИ ТИ ЗНАВ, ЯК МНОГО ВАЖИТЬ СЛОВО...»

(Іван Франко)

Роздуми

Ми, люди, однакові, а одночасно різні. Те що нас відрізняє – це здобута наука, рівень спілкування та наше ставлення до ближнього.

Господь обдарував кожну людину різними властивостями, якими вона користується у суспільстві...

Людина, можна сказати, є результат виховання, а це випливає із спілкування, яке вона веде із співрозмовниками.

Слова, якими користуємося, мають важливу роль, ними не тільки повідомляємо різні інформації, доказуємо наш досвід, а також впливаємо на емоційний стан тих із ким проводемо розмову. Наші слова підбадьорують, заспокоюють, чи навпаки, засмучують ... тому що слово може бути зброя для нерозумного й ліки для мудрого.

Світ насичений людьми, в яких різний рівень підготовки, але їх відрізняє ставлення до ближнього.

В цьому полягає освіченість людини – мудрість й тепло душі, з якими вона постає перед іншими та передає знання із особистого досвіду... Тепла й щира усмішка, лагідний голос, які супроводжують корисну пораду завжди мають позитивний вплив у будь-якій ситуації. Очі завжди є свідками нашого ставлення ... «Ти знаєш, що ти людина?... Усмішка твоя єдина, / Очі твої єдині...» (В.Симоненко) Очі вважаються джерелом душі, вони передають ясно й явно якими є ми, щирими чи лукавими, скромними чи пихатими, добрими чи злими...

Корисно й приємно зустріти освічених людей, які власною поведінкою залишають добре слово у пам'яті тих, із ким вони мали нагоду поспілкуватися.

По суті, наше життя, яке б воно не було, закінчується на цій землі, та залишається тільки слово про нас, добре чи ні. Тому нам потрібно замислитися над відповідальністю щодо власної поведінки, так як повчає нас поет Юрій Ракоча у своєму надзвичайному вірші «Пам'ятай, що ти людина» – «Пам'ятай, що ти людина,/ Життя цього дивний цвіт.../ Пам'ятай, що мусиш жити – / Для любові й доброти, / Мусиш ними дорожити, / Тоді дійдеш до мети ...».

Анка МАЙДАНЮК-ШТЮБІАНУ

Останній дзвоник у Негостинській школі

У цей спекотний день червня місяця на подвір'ї школи села Негостини в новеньких костюмах зібралися учні з букетами квітів і усмішкою на обличчі. Вчителі займалися останніми приготуваннями, а батьки ховалися в тіні від пекучого сонця. Для більшості учнів сьогодні радісний день – попереду канікули. Для випускників це мить хвилювання – попереду дорога в невідоме доросле життя.

Останній дзвоник для учнів – це нові знання, для педагогів – гордість за виховання майбутнього покоління, для батьків – мить, коли їхні діти стають дорослішими на рік.

Організатори, зважаючи на те, що надворі було дуже спекотно, понад 30 градусів, вирішили, щоб заходи відбувалися в нещодавно відремонтованому домі культури Негостини, який чекає належного облаштування.

Настав час відкрити урочисте святкування та церемонію нагородження учнів, які протягом 2020\2921 навчального року подолали всі труднощі, спричинені пандемією COVID-19.

На святі з вступним словом виступила директор гімназійних шкіл комуни Балківці (до якої входять школи з Балківців, Гропен та Негостини), пані Секстілія Герасе, яка подякувала батькам, які спонукали дітей до науки, і педагогам, які ділилися своїми знаннями, а також підростаючому поколінню за наполегливість і старанність у навчанні. Слова подяки були висловлені керівництву примарії комуни Балківці за надану підтримку для проведеня в добрих умовах навчального процесу в цьому навчальному році та за активну ремонтну кампанію з підготовки шкіл до нового навчального року, яка розпочалася. На завершення виступу директорка побажала вчителям і учням приємних канікул, сказавши: «Зараз почнуться канікули. Три місяці – це 90 днів. За цей час ви встигнете не тільки відпочити, а й почати сумувати за школою. Не забувайте і про книгу, не забувайте поради, які ви отримали від ваших вчителів. А 15 вересня ми вас із радістю чекаємо!

З вітальним словом виступив Юліан Кідеша, заступник мера, наш односельчанин, який привітавши учнів та їх вчителів за отримані результати, висловив готовність мерії продовжувати підтримувати навчальний процес у школах комуни та забезпечити необхідні умови як для викладачів, так і для учнів. Дякує педагогічному колективу й технічному персоналу за наполегливу працю, яку вони вкладають у наших дітей. А ми зі свого боку допоможемо, чим зможемо, сказав на закінчення Юліан Кідеша. Він побажав усім учням і викладачам успіхів у наступному навчальному році.

Захід продовжився нагородженням учнів, які успішно закінчили 2020/2021 навчальний рік.

Одночасно учні, які зайняли призові місця, були нагороджені дипломами за участь в олімпіадах, конкурсах та інших заходах, проведених протягом 2020/2021 навчального року, серед них згадаємо конкурси: «Маленькі олімпійці», Дитячий конкурс «Весняні гармонії» «День рідної мови» .

Примітною та вартою уваги стала ініціатива викладачів української мови, які від Союзу Українців у Румунії подарували учням початкових класів книги українською мовою як стимул продовжувати навчання рідною мовою.

Союз Українців Румунії вітає учнів, які сьогодні закінчили навчальний цикл: Бажаємо Вам ніколи не зупинятися на половині шляху, а йти до кінця і досягати своїх цілей, бути наполегливим у досягненні своєї мети і мріяти, йти вперед із впевненістю у своїх силах і в Бога доброго! Нехай вам щастить у всіх ваших починаннях. Бажаємо вам невгамовності, пошуку й ініціативи, здоров'я і добра, удачі і натхнення. Зі святом вас дорогі викладачі, учні та батьки!

Віктор ГРИГОРЧУК,
заступник голови СУРу

Фото автора

ЖИТТЄВИЙ УРОК СИМВОЛІВ

Живемо у світі, якому притаманні ритм, пульсації, циклічність: фази сонця, пори року, фази місяця, морські припливи і відпливи, день і ніч – у космічному просторі, биття серця, вдих і видих повітря, продовження роду – у тваринному світі, вмирання і відродження – у рослинному і т.п.

З самих початків свого існування людина спостерігла, що її життя-буття протікає у тісній взаємодії з цією ритмічністю, що вона є частиною цієї космічної енергії і, задля продовження її роду, змушена пізнавати закони цього руху та входити в його гармонійні взаємовпливи.

Природні стихії часто діяли на користь людині, але й подеколи приносили шкоду. Улещення та обожнення цих сил чи космічних тіл було тільки кроком часу. Так появились віра і довіра, цілі пантеони божеств, єдинобожіє на певному етапі поступу людського пізнання. Виразити, пам'ятати і передати молодому поколінню свою віру і довіру відносно Великої Природи людина почала за допомогою певних знаків-символів. Наївні спочатку, стилізовані з часом знаки-символи сонця, зірок, дощу, зерна, родючої ниви, життєвої дороги, любові та багато інших, ставила людина на мисливському знарядді, на робочому реманенті, глиняних посудинах, стінах хатини, рушниках, вишиванках, культових предметах, на писанках у фазі її вищого світосприйняття.

Звернімо увагу на твердження **Гюстава Ле Бона** у його роботі **«Психологія народів і мас»,** згідно з яким **кожен народ має душу своєї раси, сформовану спадковими надбаннями, вона є міцна і не схильна до змін, як і анатомічні ознаки індивіда, та представляє спільність відчуттів – проявлених у мистецтві, інтересах, віруваннях,** яких він називає **«видимі вироби невидимої душі»**. Якщо так, то згідно принципу перевірення теореми оберненням положення доходимо висновку, що розшифровуючи значення символів культури певного народу, відкриємо його душу, а це означає відкрити і зрозуміти віру, мистецтво, інтереси в минулому, сучасному і, в певній мірі, у майбутньому.

Українці народились і живуть у щедрому природному просторі. Як їхнім пращурам, так і сьогоднішнім українцям не потрібно було шукати чужих просторів для життя-буття у чужих народів. Багаті та різноманітні природні ресурси викликали і виплекали в українця чудові здібності і до мистецтва.

Українці з самого початку ставились свято до природи і тому першими місцями їхньої спільної молитви, протособорами можна їх назвати, **були святий гай, святий дуб, святе джерело, свята гора** і т.п. **Вони вірили і що вироби з природних дарів – дерева, каменя, землі-глини або рослинності – мають сакральні валентності та позначали це різними знаками-символами.**

З Божественної щедрості подаровано українцям дерево як найбагатшу сировину для потреб повсякдення – як фруктове, так і нефруктове.

Вишня – символ українського садка коло хати – вважається даром Всевишнього, звідки і її назва. Вітка вишні, поставлена на початку листопада у глечик з водою у теплій кімнаті, розквітає перед новим роком і вживається для віншування.

Верба – це прадерево життя, символізує постійну перемогу життя над смертю. Неділю перед весняним рівноденням, а в християнській вірі неділю перед Христовим Воскресінням, називають Бечковою неділею, головним ритуалом якої є освячення гілочок верби, названі **бечка** від дімінутива **вербечка**, та віншування словами: **Бечка б'є, а не я, / Будь здоровий як вода / І багатий як земля!/ За тиждень – Великдень!**

Калина символізує свято Коляди, Різдва світу, любові. Весільне гільце оздоблювалось калиною, віночок нареченої також.

Яблуня своїми фруктами стала символом кохання і родючості. Узвар із яблук вважається обрядовим напоєм на Різдво.

Ясен – це чоловіче дерево, символізує мужність, готовність до боротьби. З його деревини виробляли озброєння воїнів в часи скіфської доби.

Береза – це жіноче дерево, символізує вроду, непорочність, ніжність.

Дуб у народному віруванні – це дерево Бога-Перуна, а також символізує міць Сонця. Тому що дубовими жолудями живляться свині, то свиня стала жертовною їжею на Різдво.

Трави і квіти оцінювали наші предки, бо служили їм лікувальними властивостями та окрашували їхні оселі. Вазон, наприклад, вважався символом дерева життя, а його розмальовували на печі, на стінах як внутрі дому, так і ззовні. Найпоширеніші в українців є рожа рожева або мальва, чорнобривці, червона рута, барвінок, півники, тощо. Щодо лікувальних трав замітимо те, що за часів Київської Русі існували рукописні збірники, названі **Травники** або **Зільники**, в яких пояснювалось виздоровче вживання такої рослинності.

Українці, головно в ареалі Наддніпрянщини, не використовували надто камінь, бо його й не так багато тут. Зате існує на Запоріжжі світова пам'ятка давньої культури в Україні – Національний історико-археологічний заповідник «Кам'яна Могила», площею до трьох гектарів. Тут досліджено понад 65 гротів і печер, що слугували вівтарями для язичницьких обрядодіянь, де відкрито кілька тисяч петрогліфів, барельєфів та кам'яних скульптур і навіть сліди протописьмен часу індоєвропейської спільноти – вважає дослідник А. Кифішин.

Але землі-глини українцям Всевишній подарував виємково щедро. Чорноземи сприяли переходу народності до осілого способу життя, до виникнення землеробства, а в духовному плані –до переходу від одухотворення природних стихій до обожнення, те що означає перші кроки до своєрідного ре-лігіо, тобто пізнання і залучення до гармонійного співіснування з складниками Великої Природи.

Червоні, червоно-бурі та світло-сірі глини сприяли, високоякісному і досі, розвитку гончарства або кераміки. Форми та орнаменти гончарських виробів, від Трипільської культури і до нині, вражають силою уявлення та майстерності як наших пра-предків, так і сьогоднішніх фахівців.

В залежності від потреб вироблялися великі глеки для збереження злаків та харчових рідин, посуд для буденного виготовлення їжі, але й глечики-іграшки, або вироби культового

призначення. Знаходяться і посуди «біноклюваті», що нагадують сьогоднішні українські подвійні глеки. Особливо цікавим є орнамент цього посуду. Притаманними є врізаний орнамент, зроблений гребінцем, виведений у формі спіралі та, головно, розписні орнаменти, за котрими цю культуру називають ще «культурою мальованої кераміки». Посудина була мальована однією фарбою, взагалі ясно-жовтою, а потім розписи наводились брунато-червоною. Домінуючими мотивами були спіраль, стилізовані рослини, зооморфні та антропоморфні форми. Зокрема треба зауважити про стилізовані форми фігурок жінки: без ніг – що закінчувались клином, згодом до колін, а потім фігурки сидячої жінки – для ритуальних діянь, що пов'язані із культом жінки, значно розповсюдженим в цьому періоді.

Український рушник

Це оберіг родини, це невід'ємний атрибут родинних та релігійних свят українського роду/народу, це головний атрибут гостинного відношення українця до свого ближнього.

Талант до вишивання вважався особливим таїнством, а покликані до цього не наважувались вишивати з поганим настроєм, чи коли хворіли, бо нитці – казали вони – потрібно віддати всю свою любов, найкращі думки, а вишиване заряджується добром і служить для втіхи людям. Кожен знак і форма носять власну символіку і рушники вживаються в різноманітних ситуаціях за своїм значенням.

Хрестик або восьмикутна зірка – це символ Сонця, віра у Боже благо; **пуп'янок квітів** – символ продовження роду; **калина чи виноградна лоза** – символ краси і благополуччя; різні **геометричні форми** – символ Божого Порядку.

За значенням: **Головний рушник** – це той, на якого стають наречені під час весільної церемонії; **іконний** – це той, яким обрамлюють ікони та благословляють молодих; **союзний** – яким зв'язують руки нареченим; **гостинний** – яким батьки зустрічають своїх дітей після розпису, яким, взагалі, українці зустрічають гостей, даруючи хліб і сіль; **рушник для хрещення** – вишивався без жодного чорного стібка; **Великодній рушник** оздоблювали тільки хрестиками, квітами та птахами; **рушник дарований майстру будівнику** після закінчення роботи; **рушник дарований матір'ю сину**, який покидав рідну хату; **рушник згоди на подружжя**, якого сватана дівчина дарує коханому (якщо відмовляє, то дарує гарбуза!); **рушник-хустка** – знак заміжньої жінки; **рушник-китайка** покривав голову воїна загинутого на полі битви за батьківщину, за визволення роду/народу.

Писанка

Це чи не найяскравіший український етнокультурний оберіг. На Україні знайдено артефакти керамічних писанок від часів Трипільської культури – IV-III тисячоліття до Різдва Христового. Україна – єдина у світі країна, де існує музей писанки в будівлі у формі писанки - за допомогою скла-вітралію, 10 м ширини, 14 м висоти, 3 поверхи, містить понад 6.000 різних моделів-розписів.

Писав і, напевно, ще буду писати про таємини писанки, бо існують ще писанкарі, а веде всіх нас до цього наша народна мудрість, яка підказує що «У світі існуватиме любов, поки люди писатимуть писанки.»

Не буду входити в деталі, бо це тема широчезного розміру, але підкреслю у найстислішій формі символіку головних знаків та метафоричне значення писанок у нашому житті-бутті, для тих котрі ще відчувають живий прадідвський корінь, котрих життєвий стовбур не хилиться під дмуханням дірявого міха минучих суспільно-політичних стремлінь, котрі ще тримають над головою святу корону духовних надбань свого роду.

Українські дослідники твердять, що на початках писанка мала магічно-ритуальне значення, виготовлялась з яєць лелеки – священний птах, що відносить і приносить душі предків. Ритуалом чокання писанки на Великдень родина викликує новонародженця для сім'ї, а лелека приносить його наступної весни. Вірування затрималось до сучасності.

Фахівці (див. журнал «Український світ», 1992, нр.1, 2) подають 9 основних символів-модулів, які вважаються архетипами української культури, знаки що зберігаються і на кераміці, і на вишиванках чи рушниках. Порядок такий: Довіра, Дієпис, Слово, Родина, Лад, Господа, Інтеграл, Мальва і Пульс.

Це бачення можна виразити так: На основі довіри, через поєднання чоловічого та жіночого первоначал (символ двоє риб), появляються перші елементи Світу: світло і вода (символи є вогняний хрест і хвиляста оболонка). Вода пригнічує світло і породжується просвітлена душа у формі слова. Слово сотворює родину, лад, господу та інтеграл – символ нескінченості процесу світотворення. У постійній гармонії з природою (знак мальва) забезпечується етносу вічний пульс життєтворчої енергії (знак-символ є безконечник).

Наші погляди чи аргументи можуть зацікавити читача або ні, переконати чи ні, але те, що складники природи, включно і людина, є в постійній еволюції, адаптації та удосконаленні – це очевидний феномен, це незаперечна реалія, це нескінченний процес світотворення.

У тваринному і рослинному світі нашої планети існували форми живої природи, які у плині часу зникли, інші, продовжують існування, напевно у якомусь-то часі зникнуть та появляться інші але живе не зникне, бо, як кажуть мудреці, життя – це рух, а рух – це життя. Всесвіт є у постійному русі як у просторі, так і в часі і тільки невігласи вважають, що можуть оволодіти ним. Слушно зауважив і висловив цю істину румунський літописець Мірон Костін: Не часи під людьми, а бідна людина під часами!

Англічанин Френсіс Бекон допускає, що людина може оволодіти природою тільки підпорядковуючись її законам. Природа людини, як і сама природа, є безмежною, повне її пізнання – неосяжне і даремне намагання як вчорашніх, так і сьогоднішніх псевдо-сапієнсів. А найшкідливішим нині є те, що існують ще, на жаль, і такі людиноподібні істоти, які не тільки не намагаються пізнати цінності духовних надбань своєї раси, а тому і не спроможні пізнати істинно самі себе, творити корисне для себе і для свого ближнього, керувати

собою за правильним життєвим уроком!...

Український мислитель Григорій Сковорода мудро зауважив, що у природі є достатньо того, що найпотрібніше. Якщо людський світ ще існує, то значить ще достатньо є здорового глузду! Розв'язка у часі...

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

Всеволод Кармазин-Каковський (1898-1988)

Недавно, в мого приятеля антиквара я познайомився з молодим архітектром-пейзажистом Богданом Ніколає і мені спало на думку запитати його чи відоме йому ім'я Всеволода Кармазина-Каковського славного архітектора-пейзажиста, кілька десятиріч життя котрого пов'язані з Румунією, де він заклав основи Румунської школи пейзажної архітектури, був архітектором-шефом міста Яси, університетським процесором.

Мій співрозмовник із захопленням говорив про Кармазина-Каковського як про вченого світового значення, про його неоціненний вклад у розвиток пейзажної архітектури.

Тоді ж мені пригадалося, що у сімдесяті роки минулого сторіччя я мав нагоду познайомитися з Кармазином-Каковським, коли він бував у Бухаресті і намагався надрукувати у видавництві «Критеріон» свою працю про історію графіки української книги.

Так сталося, що моя розмова з молодим румунським спеціалістом відбулася 30 червня, в день переходу у засвіти українського вченого 1988 року.

Подаємо обширну довідку про життя і творчість видатного українського вченого.

* * *

Всеволод Кармазин-Каковський – архітектор, мистецтвознавець графік, викладач. Також дослідник пам'яток народної архітектури Поділля, Київщини та Чернігівщини, автор численних публікацій пейзажної архітектури. Разом зі своїм батьком він створив Науково-дослідний інститут пейзажної архітектури. Головна мета якого – розкриття, вивчення і використання потенціалу об'єднаних факторів природи та мистецтва, естетизації і в цілому гармонізації навколишнього середовища й людини в ній.

Всеволод народився 16 вересня 1898 року поблизу міста Ясси (Румунія) в родині українців. Невдовзі батьки перебралися до Польщі, де син здобув середню освіту. Потім Кармазин-Каковські мешкали в Україні.

Всеволод вирішив присвятити своє життя мистецтву, а тому вступив спочатку до Одеської художньої школи, де вивчав архітектуру. У жовтні 1921-го його призначили асистентом Інституту народної освіти та Художнього інституту. Того ж року Кармазин-Каковський відкрив художню майстерню – Ательє-лабораторія пейзажної архітектури. Ця студія одразу ж привернула увагу досвідчених фахівців, які хотіли співпрацювати з АЛПА. Не останню роль у відкритті та розвитку майстерні відіграв авторитет батька Всеволода – Якова, який був позаштатним професором вищих шкіл і викладав факультативний курс "Світло й колір", а ще займався проєктуванням парків та садиб. Роботу ательє високо оцінили академіки архітектури з Києва, Москви, Варшави. Пізніше АЛАП перетворився на Науково-дослідний інститут пейзажної архітектури.

Із 1921 року, Всеволод активно розробляв факультативні та програмні курси для вищої школи. У 1928-му Кармазин-Каковский захистив дисертацію при Академії наук: «Мистецтво української хати серед народного житла інших слов'ян». В основу якої лягло дослідження пам'яток народної архітектури Поділля, Київщини та Чернігівщини

До 1931 року Всеволод закінчив факультет графіки. Під час навчання його наставником був швед Зауве, який дуже любив українську природу. Він вважав, що будь-які спорудження мають гармоніювати з навколишнім середовищем, не вивищуватися, а підкреслювати красу світу. Всеволод цілком поділяв думку вчителя.

У 1931 році Кармазина-Каковського запросили до Харківського художнього інституту. Там він разом із Костянтином Жуковим (декан та професор архітектурного факультету) створив перший в Україні факультет архітектури пейзажів і став вести основну дисципліну«Архітектура пейзажів: історія, теорія і практика проєктування». Від цього факультету утворили філії в Києві та Ялті. В Криму це відділення стало базою для практики студентів пейзажно-архітектурного профілю. Окрім того, Всеволод Якович виконав архітектурні проєкти для Нікітського (поблизу Ялти) та Київського (університетського) ботанічних садів.

У 1942 році Кармазин-Каковський повернувся до Одеси. Румуни, які окупували місто в жовтні 1941-го, відновили діяльність Науково-дослідного інституту пейзажної архітектури. З наближенням фронту НДІПА евакуювали до Румунії. Вчений також подався туди. Розробки Інституту пейзажу зацікавили фахівців Західної Європи та США. У Сполучених штатах Академія клінічної біохімії провела лабораторні дослідження, які підтвердили ефективність використання пейзажів у лікуванні людини.

Всеволод Якович також займався проєктуванням курортних зон румунського Чорноморського узбережжя, ботанічного саду Ясського університету – найбільшого та найкращого в Румунії. Окрім того викладав архітектуру у вищих школах, де виховав чимало відомих ландшафтних архітекторів.

Ще одним захопленням Всеволода Яковича була історія української архітектури. Його неодноразово звинувачували в «українському націоналізмі», але дослідник ніколи не забував хто його предки. Попри все він ніколи не поривав зв'язків із Батьківщиною, підтримував їх через численні українські громади. Його статті з історії культури не раз з'являлися на шпальтах українських видань різних країн.

Кармазин-Каковський певний час жив і працював в Італії, Франції, Німеччині. Там він викладав історію українського мистецтва, водночас співпрацював із Науковим товариством імені Тараса Шевченка, Могилянсько-Мазепинською Академією наук, Українським технічно-господарським інститутом.

Найґрунтовнішою працею Всеволода Яковича стала книга «Українська народна архітектура», яка вийшла друком 1972 року. У ній автор описав не лише будівлі, а їхнє гармонійне поєднання з довкіллям, відзначив вплив світла й тіні на досліджуваний об'єкт. Це був новий погляд на українську архітектуру.

«Мистецтво лемківської церкви» й «Архітектура бойківської церкви» – дві наступні монографії Кармазина-Каковського. У них він дослідив їхній розвиток архітектури від простіших до складних форм. Доповнив ілюстраціями відповідних періодів.

У 1978 році в Бухаресті вийшла книга «Пейзаж естетично-оздоровчий». Останньою роботою вченого стала книга «Пейзаж приморського курортного узбережжя».

Всеволод Кармазин-Каковський відійшов у засвіти в Мюнхені 30 червня 1988 року.

Підготував Михайло МИХАЙЛЮК

ЛИВОНКА

Це я про мою улюблену бабу по мамі збираюся тепер написати. Вона називалася Марія Данелюк, але в селі її всі знали як Ливонку. Це було просто її неофіційне особове іменування, за чоловіком, яким село індивідуалізувало мою бабу ще за життя мого діда. До речі, як мені розповідали, дід з гордістю носив таке досить рідкісне в Балківцях ім'я – Ливон. Навіть спеціалісти коментують, що це ім'я наділяє носіїв яскравою потребою домінувати, роблячи з Левонів успішних чоловіків. Про таку дідову особливість баба не раз признавала, пояснюючи, чому вона все життя зверталася до чоловіка на «ви». Не лише через те, що так годилося за традиціями села, не лише тому, що дід таки був набагато старшим від неї.

Діда Ливона я дуже слабо запам'ятала, бо мені було вісім з половиною років, коли він помер. Пережив на фронті обидві світові війни, але не мав щастя натішитися мирним життям, бо скоро після повернення додому захворів на проказу (lepră), яка мучила його аж до 1949 року. Любив життя й не переставав жартувати навіть в такім стані здоров'я. Лежачи знесилений, мав волю любуватися мною: «Ой, ой, біда моя велика! Шо мені робити, бо нема мої Вальоркі!?» Але я не розуміла такого жарту, тому сердилася і гостро відповідала: «Та я гезде!»

Зате бабу Ливонку дуже добре пам'ятаю, бо з нею звикла змалку. Бабина хата находилася якраз почерез дорогу від школи. З мого класу я дивилася прямо у бабине віконце, а на перервах я бігала до неї дуже часто.

В роки моєї відсутності в селі люди стали вже не пізнавати мене, тому часто допитували: «А ти чія будеш?» Тоді мені лег-

ко, навіть з гордістю, приходилося вияснювати: «Та я внука баби Ливонки.» Моя душевна прихильність до баби Марії (єдина для мене баба, бо Тетяну, бабу по батькові, я не запам'ятала), виявилася незвичайно глибо-

кою. Баба страшенно любила мене. Наш душевний зв'язок продовжувався аж до її смерті, – на 87-ім році, – у незвичайній формі для її віку: тобто листуванням. Хоч закінчила вона лише початкову чотирикласну школу ще за Австрії, тому знала писати і з буквою Ґ ґ, любила висилати мені довгі листи. Дуже рідко вживала великі букви і майже ніколи не залишала місце між словами, не зазначала дату. Зате ніяк не забувала нумерувати сторінки. Було їх по 8, подекоди доходили й до 16. Баба дуже не любила сварку та плітки. Тому писала, бо так це був спосіб висказати комусь все те, що тяжко насідало на її мучену душу. Для неї листи мали певний лікувальний ефект. Найбільше скаржилася на мого тата, котрому ніяк не змогла подарувати, що перебив мамине весілля. Майже кожен лист кінчався подібним застеріганням: «А ти татови не кажи нічо, благай його і терпи, бо він тебе отримує в школі.» Я також дуже любила читати її письма та перечитувати, це роблю й по сьогоднішній день, коли від бабиної кончини сповняються вже сорок років. Тому ціню їх і зберігаю як найдорожчий скарб.

Один з бабиних листів особливо зворушливий. Виділяється він і тим, що має зазначений рік написання: 1978. Відтоді бабі ще залишилося прожити чотири роки. Очевидно, що перспектива близького кінця заставила її скласти, так би мовити, свій заповітний лист до мене. Але він ще не був останнім, а тільки незвичайним, можна би назвати «автобіографічним». З самого початку, баба Марія, котра не була дуже побожна, подумала подякувати Богові за здоров'я та за роки, які прожила до тоді (83). Далі вона спробувала підсумувати своє життя, зробити висновок щодо смислу прожитих років. А висновок такий: життя – це найдорожчий дар Неба; позаскільки би воно не було трудним, то прожити його з радістю варто. А найвелика втіха в житті – то діти.

Слідує уривок з цього письма: *«Пишу я своє життьє, як прожила з своїми рідними дітьми.*

Віддаласи я молода, мала 17 років. Пішла до хати, де були двої старих і трета дівка. Я усім терпіла і догоджила, за хату. Два рокі ми так жили, тай пішов на войну мій чоловік, -- на першу войну, –, та не був 4 рокі дома. Лишиламси з одноу дитиноу, з Василем. А коли чоловік прийшов з войни, то шьє було двої дітий: Павліна тай Їльо. Тай жилим добре, си тішила дітьми.

А у 20 років пішов і Їльо на войну, уже на другу, тай не вирнувси: умер 42 -го року. Василь ужинивси, Пауліна си віддала, а Ливон, мій чоловік, умер 49-го... Так я си лишила сама.»

Баба Ливонка насправді була гідна свого почесного прізвиська. Була обдарована міцним здоров'ям, глибокою розсудливістю та гострим розумом. Банувала, що менший син скаржився на їх бідну стару стодолу, і тому що дід уже захворів, сама продала зі своїх тканих верень і пристарала 15 тисяч, щоб купити добру стодолу аж у Гадіках, звідки перевезла й склала її в Балківцях. Син вже був на фронті, під Сталінградом, коли прочитав вістку про стодолу. Але становище на війні вже не дозволяло радуватися. Хоч недавно поскаржився, що йому встидно через стару стодолу, тепер так відповів мамі: *«Я дьєкую вам, мамко, шости зробили, але я ни буду у ній користати. Я ни вернуси. Поків майти картку від мене, та бисти знали, шо я жию, а як ни буди карткі, то я уже ни жию. І як я умру, то бисти ни грішили за мене, бо я мало з вами жив. Я маю 20 років, я мало з вами жив і мені дужи банно, мамко, за вами, як прийди до вас, шо я умер, як ви будети плакати і лиминтувати за мноу, то міні дуже банно за вами!»*

Не даремно так завіщав син, бо баба таки до кінця свого життя за ним плакала і тужила. На його іменини завжди влаштовувала поминки і дуже бажала, щоб і я була присутня в Балківцях 20 липня. Ми з Павлом також шанували цю дату й прибували в село навіть і тоді, коли змушені були переривати наші відпустки. Доки ще гріла надію, що син міг би вижити десь у полоні (бо старший син скрив для мами чисту правду, сказав, що Ілльо пропав на фронті), то поминки робила за його здоров'я. Згодом привикла з реальністю і давала поминки за Ілльову душу. Пенсію почала діставати вже зовсім пізно, за яку була вдячна: *«Али мині ни дужи біда, бо я биру за Їлья гроші, він мене гудуї. І поховаї мене Їлько мій покойний!»*

Любила співати, казки розповідати, які я записувала на касетофоні. Тоді баба придумала скласти своє оригінальне голосіння за пропавшим сином і попросила мене, щоб записала його на касетофоні та щоб запустила під час її похоронів. Тому що за її сином ніхто не голосив, зажадала сама заголосити за

Валерія ШОВКАЛЮК

Фото авторки

(Продовження на 12 стор.)

ЛИВОЖКА

(Продовження з 11 стор.)

ним на своїм похороні та щоб усі присутні змогли послухати. Ніби віщувала, що помре влітку, то ж люди будуть сидіти за столом на передхаті, то й зможуть почути її жалібне голосіння. Баба мала гарний голос, добре уміла складати текст. Так що я постаралася виповнити її волю.

Нарешті я спробую описати останній лист від баби, який був написаний очевидно вже в останні свої дні або тижні. Він вже не встиг бути висланий поштою, а залишився дома, у малесенькім конверті з її написом «Це Вальорці». Має заповнені 6 сторінок з зошита, але останні дві осталися білими, бо бабі не вистачило синьої пасти. Видно, що попробувала дописати іншою, вже червоною, та, на жаль, і тої не стало лише на два рядочки.

З цього останнього письма я

маю змогу пізнати свою бабу глибоко і цілковито: її ніжну душевність, її християнську віру, її зворушливу любов до життя, її пристрасну любов до своїх дітей, нарешті, її глибоко засвідчену селянську філософію. Та навіть її ліричний стиль писання. Тому гадаю, що його потрібно подати в цілому.

ЦЕ ВАЛЬОРЦІ

Уже відей умру тай іду собі не знаю куда. Іду у гріб темний, а душа до Бога, куда Бог поверне.

Нажиламси, набуламси, наробиламси, наплакаламси. Павліна умерла, я мусіла сиґіти коло Марікі, аби її малі діти бавила. Свою хату лишила та й на них робила. Не зможу у свої хаті умирати, там де я 70 років жила, свої зуби погубила. Аби мене з мої хати поховали.

Може мене Бог озме, аби я ни докучила здоровим. Йду собі до дітий своїх, котрі молоді умерли. Молоденькі діти мої, я за вами плакала та й згадувала вас! А типер хто буди за вами плакати та й згадувати вас? Іду у земню, бо то траба умирати.

Мої житьє пирийшло у смутку, у плачу. Нажиламси і набідуваламси. Три місіці я катрані полокала, на ногах рану обвивала, та й ходила, їсти варила, а ноги так болі-ли, шо слози самі тикли.

Дьикую усім типер. Як я умру, то Маріці буди май зле. А ти, Вальорко, прийдиш, то бабкі уже ни буди. Уже баба ни прийди тибе віріджьити та й тобоу сикішити...

Лишаю усьо, городи, ни буду уже нікому заваджьити.

Дьикую Богови, шом кільк-ко прожила: газдувала, діти гудувала, сикішила дітьми, а типер траба умирати. Лишаю усьо. Дьикую свої хатці, бо уже не буду двері утворьити. Дьєкую свому городови, бо уже ни буду по нім ходити та й сліди робити, грушічки і яблучка уже ни буду їсти та й виділи. Уже вас лишаю. Лишаю вас, город і свій міст, і кірницу з котрої брала води. І сусідам дьєкую. Уже ялицу, ту що коло церкви, ни буду виділи.

Уже я умираю, а хто буди за Ільом та й за Павліноу плакати?

Лишаю свої любі діти і унукі, аби здорові були! До братів та й до систри уже ни піду.

Лишаю світ ясний мій...

Коли надходить місяць липень, то пам'ятка про бабу Марію та її пропавшого на війні сина Ілля оживає і не дає душі спокою.

Постскриптум

Коли моя баба прощалася з сусідами, з хатою, з городом та садом, з криницею, навіть з ялиною, котра росла коло церкви, то мала на увазі свій давній маєток, до якого була душевно прив'язана назавжди. Шкода, що була примушена доживати не в своїй хаті...

І не з рідними, котрих любила, а була примушена жити 13 років біля зятя, внуки Маріки та своїх маленьких правнуків, Родіки і Аурела. Свого зятя, тобто мого тата, все життя ненавиділа, найбільше після маминої смерті, особливо через те, що перебив мамине весілля.

ІІ-ий випук фестивалю української пісні «Червона ружа трояка»

Комітет Бухарестської філії Союзу Українців Румунії організував у суботу, 10 серпня, в парку Могйорош – Друмул Таберей, ІІ-й випуск фестивалю української пісні «Червона ружа трояка».

На відкритті заходу Михайло Трайста, голова Бухарестської філії СУР, представив вітання проводу Союзу українців Румунії та його голови, депутата румунського Парламенту Миколи Мирослава Петрецького, зазначив, що головною метою заходу є популяризація української культури і висловив сподівання, що фестиваль набуде більших обертів та увійде в історію Союзу українців Румунії.

Перший секретар посольства України в Румунії Світлана Приходько подякувала Союзові Українців Румунії за збереження та продовження українських традицій та побажала довгого життя фестивалю.

Шанувальники української культури насолоджувались чудовим виконанням вокальних гуртів «Коломийка», «Червона калина», з Серету (керівник вчителька Зірка Янош), вокального гурту Бухарестської філії СУР

«Зоря», а також красою українських народних костюмів.

У рамках фестивалю відбувся виступ Наталії Панчек, Данієла Василеску та Еуджена Аврама, які підкорили публіку своїми голосами, скрипкою та гітарами.

Пісні з румунського фольклору виконали викладач музики Зеновія Мандюк та актриса Магдалена Беческу.

Організатори висловили вдячність учасникам фестивалю «Червона ружа трояка» та вручили їм грамоти.

Степан Крістіян Давід ТРАЙСТА

Фото автора

Свято вишиванки у Бухарестській філії СУРу

Вишиванка вважається оберегом від усього лихого, вона є символом краси та міцного здоров'я, а також щасливої долі.

Цього року Бухарестська філія Союзу Українців Румунії на чолі з її головою Михайлом Трайстою зорганізувала подію у фізичному режимі. Щоб у події брало якнайбільше осіб, вона проходила протягом двох днів.

На події були перший заступник голови Союзу Українців Румунії Богдан Мойсей, секретар СУРу Тереза Шендрою, головний редактор літературного журналу «Наш голос» Ірина Мойсей, редактор часопису «Курієрул україneан» Штефанія П'єтряну, члени Бухарестської філії, а також члени артистичного гуртка «Зоря». Як відомо, у останній час бухарестський гурток «Зоря» перестав був діяти, але голова бухарестської філії Михайло Трайста запропонував бувшим членам гуртка Наталії Панчек Колотило та Лесі Клемпуш Колотило зорганізуватися і відновити артистичну діяльність.

Богдан Мойсей, перший заступник голови СУРу, передав вітання від голови Союзу українців Румунії, депутата Миколи Мирослава Петрецького, котрий, через парламентські справи не міг бути присутній на події. Він підкреслив важливість Дня вишиванки для українського народу та українців де б вони не жили, і закликав усіх нас зберігати традиції, зберігати все те, що є наше, рідне.

Голова Бухарестської філії Михайло Трайста привітав присутніх і подякував учасникам, що знайшли час відсвяткувати такий важливий день для українців усього світу.

Вперше День вишиванки запропонувала відзначати студентка Чернівецького університету, надихнувшись прикладом свого друга, який постійно носив вишиту сорочку в повсякденному бутті. У 2006 році вперше відбулось це свято – частина студентів університету та його викладачів підтримали ініціативу і прийшли на навчання у вишиванках. Тому їм ми завдячуємо появі такого яскравого свята.

Всесвітній день вишиванки щорічно відзначається у третій четвер травня. Це свято покликане популяризувати українську культуру і традиції.

Далі до слова була запрошена Ірина Мойсей, головний редактор літературного журналу «Наш голос». Вона підкреслила значення вишивання сорочок чи то для дітей, чи для коханих, чи дружинами для чоловіків. Сорочка мала символ захищати ту людину для котрої була вишита.

Символіка українських вишиванок відрізняється від усіх інших, і можна побачити, що ця символіка сягає далеких дохристиянських часів.

Існують сотні символік, які використовуються на українських вишиванках, це геометричні візерунки, цвіткові, рослинні, тваринні, і всі вони мають свій історичний сенс, який є пов'язаний з давніми віруваннями.

Щодо символіки кольорів Ірина Мойсей розказала про основні кольори вишиванок:

Білий – Всім відомо, що цей колір означає невинність, непорочність, чистоту. Наші предки вважали, що вишиванки з декоративним білим кольором могли носити тільки молоді, незаміжні дівчата. Тому біла вишивка вважалася символом невинності, а також берегла дівчат від нещастя та дурного погляду.

Найбільш поширений колір вишиванки, це червоний колір. Наші предки говорили: *«ця фарба наповнює позитивну життєву енергію»*. ***Червоний*** – символізує любов до людини, до життя, енергії сонця, радості. Тому дитячі та жіночі вишивки частіше всього прикрашають саме червоними нитками по білій тканині!

Чорний – оскільки земля – головна годувальниця наших предків, вони чорний колір вишивки асоціювали саме з землею та її плодовитістю. Але не в усіх регіонах країни так вважають. Наприклад, в Поліссі, чорний є символом скорботи та смерті, а в Подолі та в Борщівській вишивці, навпаки. Чорна вишивка на одязі обіцяє власнику багатство та добробут.

Синій – поширений колір на українських вишиванках, тому наші предки вважали його потужним оберегом. Символ неба і води (визволення від недуг та душевного спокою). Вишивка синіми нитками найчастіше присутня на чоловічих вишиванках, а також на дитячих, адже саме чоловіки (які часто потрапляли в небезпечні ситуації). Дітей наші пращури намагалися захищати від хвороб і небезпек.

Зелений – жіночий колір на українських вишиванках, він асоціюється з молодістю, красотою, безтурботністю і весною. Раніше вважали, що присутність зеленого кольору у вишивці спасає від природних стихій.

Золотий або жовтий – цей колір є символом меду і пшениці, благополуччя, достатку, багатства, і радості. Вишиванки з золотим і жовтим орнаментом допоможуть принести у ваше життя матеріальний достаток.

Багатобарвні орнаменти. Всі перераховані вище кольори вважаються традиційними для вишивки українського одягу та аксесуарів. Сьогодні натуральні барвники дозволяють створювати нитки численних кольорів: сіро-сині, світло і темно-коричневі, від світлих блакитних до глибоких темно-синіх, широку гаму зелених і червоних відтінків. Багатобарвні орнаменти у вишивці рушників і одягу зустрічаються у всіх областях України. За допомогою різнокольорових ниток українські майстрині створюють чудові барвисті й унікальні орнаменти.

Як знаємо, завжди вишиванку, традиційний одяг супроводжує пісня, і так, подія закінчилась артистичною програмою, де **Аліна Босовіч** та ансамбль ***«Зоря»*** проспівали кілька українських пісень.

Тереза МАЛЯРЧУК-ШЕНДРОЮ

Фото авторки

СМАЧНО І ... СМІШНО

Людина – це одинока вища істота на цьому світі, яка обдарована почуттям гумору і яка сміється. Мій покійний батько, Денис, дуже часто навіть любив згадувати, що «сміх – це дар Богів». Кажуть, що і мавпи сміються, але я в цьому не мав нагоди переконатися.

Про сміх та гумор в народі є багато приказок, а щоб сміятися і жартувати, для цього є безліч нагод. Сміятися можна з різних мисливських і риболовських пригод, дотепних трафунків, з гумористичних віршів, з осіб та їхньої поведінки, сімейних відносин і.т.д., бо смішного є багато на цьому світі, а до цього всього можна додати навіть і те, що слідує.

... Вже кілька десятиліть, після звісних політично – революційних подій, які змінили життєві умови населення багатьох, головно східно-європейських держав, у таких обставинах ці зміни відзначилися і в торгівлі. І в Румунії, у нових умовах, торгівля зазнала значного розмаху відносно постачання різних товарів, а головно продовольчих, бо зміцнилися і розширилися торговельні зв'язки з іншими державами, включно з сусідньою Україною. Таким чином, у магазинах тепер можна купити – між іншим – мексиканські сушені сливки, китайський часник, польські яблука, грецькі курячі яйця, египетську картоплю, угорську пшеничну муку тощо. Є товари і з України – щоправда у меншій мірі – і це можна бачити на базарах або у магазинах, головно у тих місцевостях, що належать до прикордонних зон, які межують з Україною. Похвальне діло. В цьому ще нічого смішного. Смішною є інша справа. Якщо у випадку товарів з інших держав переклади їх назв на румунську мову відповідні, то це не завжди можна сказати про переклад з української мови на румунську, так як це видно у нижче наведеному випадку.

У місті, де проживаю, у одному супермагазині знаходяться дуже смачні два види бісквітів з України (виробництво ППВТК «ЛУКАС» – м. Кременчук, Полтавська область). Одні солодкі, заокругленої форми, через це так і названі «ВУШКА». А другі, чотирикутні, покриті різними зернятами, названі – зрозуміло чому – «ЗЕРНОВЕ». І в цьому ще нічого смішного, а справа в тому як перекладено на румунську мову і під якою назвою вони продаються: отож перші є названі «УШКІ» («USCHI»), а ті другі «ЗЕНОВІЯ» («ZENOVIA»)… Так «переклав» їх назву хтось, що так-сяк пізнавав слов'янські букви, але не знав по-українськи. Але це все не має жодного (окрім гумористичного) значення, бо вони смачні, мають успіх, люди їх розкуповують, будучи впевнені, що їдять ушківські та зенов'ячі бісквіти... Смачно і смішно, бо бісквіти остаються такими самими для споживачів, незалежно яка їх назва, а «сміх – не гріх».

Текст і фото – Ярема ОНИЩУК

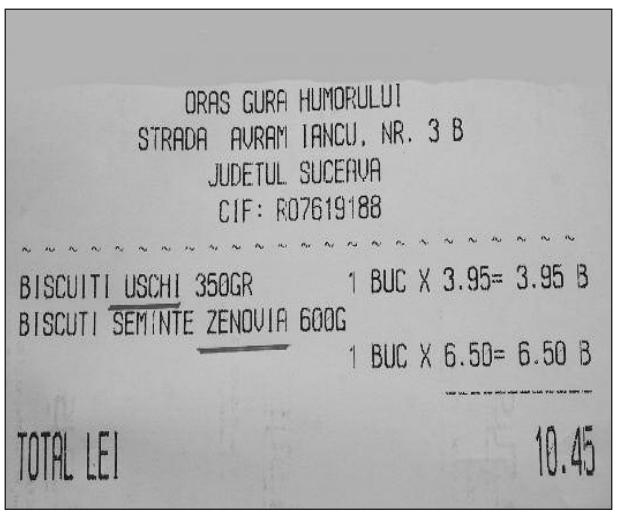
ORAS GURA HUMORULUI
STRADA AVRAM IANCU, NR. 3 B
JUDETUL SUCEAVA
CIF: RO7619188

BISCUITI USCHI 350GR 1 BUC X 3.95= 3.95 B
BISCUTI SEMINTE ZENOVIA 600G 1 BUC X 6.50= 6.50 B

TOTAL LEI 10.45

Моя рідна вулиця

У кожної людини є найпам'ятніші, найдорожчі місця в житті. Для мене – це моя рідна домівка, мій дім, моя рідна вулиця.

Моя вулиця знаходиться в моєму рідному селі Балківці, де всі люди спілкуються рідною мовою і де панує мир і злагода. Тут я виросла і тут є найкращі мої спогади. Я навчилася говорити українською мовою у сім'ї ще маленькою дитиною і всю любов до рідного села я відчуваю рідним словом.

Моя вулиця пряма і широка, стародавня. Тут я зробила перші кроки і тут з'явилися перші мої друзі. Завжди, коли я захоплююся природою, відчуваю що вулиця випромінює сильні почуття ностальгії. З радістю згадую як я проводила дні в різних іграх з моїми друзями.

Коли думаю про вулицю, моя думка летить до рідної хати. Як згадую подвір'я, на якому зробила перші кроки, в моїй душі пробуджується почуття тепла і любові. Подвір'я залишилося таке саме, як я пам'ятаю з дитинства. Неве-

лике, затишне, повністю повите виноградною лозою, вона ледве пропускало сонячні промені. Ніколи не можу забути, як матуся співала народні пісні, а батько вчив ходити по маленькій хаті, коли дідусь або бабуся сідали у старе дерев'яне крісло і читали різні казки.

Біля хати мій рідний сад, який навесні, коли ясне сонечко посилає свої проміння на землю, пробивається зелена трава. Навкруг багато зелені, дерева наповняються білими метелеками і чути дзвінкий спів пташок. Це чудове місце, де я спостерігаю з великим захопленням чарівні танці маленьких істот, які збудовують собі чарівні хатинки на гілках дерев. Одні з цих дерев я посадила з моїм дідусем. Він мені розповідав про життя нашої родини в минулому. І хоча я вже напам'ять знаю багато з його оповідань, кожний раз я їх сприймаю з іншими почуттями.

Часто мене бабуся водила по рідній вулиці, співаючи пісні або розповідаючи мені казки. Я дуже любила прогулянки влітку, особливо ввечері. Тоді відчуваєш пахощі квітів і дерев. Квіти такі ніжні, що навіть шкода було їх зривати. Коли приходить зима і випадає білий сніг, вулиця виглядає як кришталивний тунель, казкове зображення.

Моя вулиця – це не тільки краса й пам'ять про те що дороге мені. Це місце, яким я, пишаюсь і шаную це найрідніше місце на землі, де народилася й живу, де живуть найрідніші і найближчі для мене люди – батьки та дідусі. В моїй душі завжди залишиться рідна вулиця.

Анна ШОЙМАН
IX-ий клас
Національний Коледж
«Петру Рареш»
СУЧАВА

ДИТЯЧА СТОРІНКА

ДІТИ – НАША ГОРДІСТЬ І МАЙБУТНЄ

Радість, рух і гра! Так можна описати кількома словами ***День відкритих дверей для*** *дошкільнят із марамуреського села Верхня Рівна, проведений 17 червня, місцевою організацією Союзу українців Румунії.*

Таким чином, діти молодшої групи під керівництвом вихователькі Анни Семенюк, середньої групи разом з вихователькою Міхаєлою Бойчук та старшої групи місцевого дитячого садочка, у супроводі вихователькі Наталії Семенюк, провели цілий день у приміщенні та у дворі організації, де нещодавно був облаштований дитячий ігровий майданчик просто неба.

Діти провели незабутній день з іграми та розвагами на спортивному майданчику для міні футболу та на дитячому розважальному майданчику, бавились на гойдалках та гірках, а найсміливіші могли безпечно піднятись на стінці для скелелазіння. Наприкінці дітлахи підготували концертну програму, під час якої заспівали пісні українською та румунською мовами.

Нагадаємо, що багатофункціональний спортивний майданчик та дитячий ігровий майданчик були облаштовані за фінансової підтримки Марамуреської філії СУР.

Другий випуск фестивалю «Червона ружа трояка»

Під багетом ЗІРКИ ЯНОШ

Можливо я ідеаліст, але українці зі всього світу увижаються мені «великою ріднею», всі вони мені рідні, та найрідніші мої краяни (з Серету і навколишніх українських сіл), потім усі буковинські українці.

Тому я дуже зрадів, коли організатор фестивалю, голова Бухарестської філії Союзу українців Румунії, письменник Михайло Гафія Трайста, сказав мені, що на фестиваль знову запрошений Серетський ансамбль «Червона калина», яким керує Зірка Янош, дочка славного професора, диригента, славного гравця Серетської футбольної команди років моєї юності Валеріана Яноша. А коли серетські хористи заспівали пісню «Взяв би я бандуру», пригадалися мені шкільні роки, коли наш учнівський хор під диригуванням проф. Валеріана Яноша виконував цю пісню на міжшкільних конкурсах. Одним з юних хористів, не повірите! – був і я. Наш хор завжди перемагав на цих пісенних змаганнях.

Треба сказати, що Валеріан Янош був і «майстром на всі руки». Власними руками він змайстрував прекрасні цимбали, виготовляв навіть скрипки. Одного разу, коли я вже був журналістом у газеті «Новий вік», він запросив мене до своєї майстерні і показав інструменти (пилочки, гемблики) якими орудує при майструванні музичних інструментів. Він їх одержав від майстра музичних інструментів Романа Боянчука родом з Вижниці, котрий був, так би мовити, «першою скрипкою» славнозвісної у Румунії фабрики музичних інструментів у місті Реґін.

Пані Зірка успадкувала талант до музики від свого батька і вже багато років під її «чарівною паличкою» звучать голоси «Червоної калини» і «Коломийки». Звучать українські пісні, які так любив її батько, який дуже страждав, коли у певний час за комуністичного режиму українська пісня була майже «табу».

Втішила мене і та річ, що в ансамблі Зірки Янош співає син мого незабутнього друга Віллі Мацнера – випускника Серетської української педагогічної школи, славного бджоляра, котрий, на жаль, передчасно пішов з життя, залишивши за собою добру пам'ять. Віллі Мацнер був й активним кореспондентом українського двотижневика «Новий вік», в якому понад п'ятдесят років тому я почав свою газетярську дорогу. А ще я дізнався, що в «Червоній калині» співають обидві дочки Уці Федюк – однієї з серетських красунь, за якою свого часу умлівали хлопці, випускниці Серетського українського ліцею.

Ансамбль Зірки Янош, який виступав і на першому випуску фестивалю «Червона ружа трояка», і цього разу подарував учасникам низку прекрасних українських пісень.

До речі – про учасників фестивалю. Прикра та річ, що на фестиваль приходять надто мало бухарестських українців – як молодих, так і старших. Причина такої неохоти не тільки в пандемії коронавірусу. Тоді в чому? Над цим варто замислитися.

Зате на сурівські культурні заходи приходять все більше симпатизантів-румунів, а в цьому заслуга Михайла Трайсти, який має багато друзів серед молодих румунських письменників, солістів музики фольк.

Відрадна та річ, що «відроджується» бухарестський гурт «Зоря», найперше завдяки дочкам бувшої голови Бухарестської філії Ярослави Колотило. Це талановита скрипачка Наталка Панчик та Леся Климпуш. Вони мають талановитих діточок, які також виходять на сцену, виконуючи пісеньки, декламуючи вірші. Сюрприз зробила й активна в сурівській діяльності Зеновія Мандюк, родом з буковинського села Балківці, яка проявила себе гарною солісткою.

Як завжди, звучав і акордеон Богдана Костюка.

Пандемія коронавірусу поступово «вгамовується», і маємо надію, що на наступних випусках фестивалю «Червона ружа трояка» виступатимуть і ансамблі з Мараморощини, Тульчі, Банату. Гарний почин є – його слід плекати і збагачувати...

Михайло МИХАЙЛЮК

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:

E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

* За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
* Редакція може не поділяти точки зору авторів.
* Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
* Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК
UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор
МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК
Редактор – **Тереза ШЕНДРОЮ**

Технoредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ
Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест
Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724
Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія
Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România
ISSN 1223-1614